

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko P. S.A. z siedzibą w G. obecnie w W. i P. spółce
z o.o. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 1 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 maja 2017 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej P. spółki
z o.o. kwotę 2700 (dwa tysiące
siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed
Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 10 maja 2017 r. powód M. D. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić oraz – co równie istotne – uzasadnić w skardze kasacyjnej, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08 oraz z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepublikowane).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występujące w orzecznictwie rozbieżności przy wykładni art. 410 § 1 i 2 w zw. z art. 405 i art. 409 k.c., czy w przypadku bezpodstawnego wzbogacenia, gdy świadczenie zostało wykonane w oparciu o nieważną czynność prawną, to wówczas konieczne jest wykazywanie wzbogacenia drugiej strony. Wbrew stanowisku skarżącego, nie ma potrzeby odniesienia się do wskazanego wyżej zagadnienia prawnego, gdyż nie budzi ono poważnych wątpliwości oraz nie jest przydatne dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej. W wielu orzeczeniach, w tym wskazanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy przyjął, że ogólne przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia należy rozumieć specyficzne w przypadku nienależnego świadczenia w ten sposób, że sam fakt spełnienia nienależnego świadczenia wypełnia podstawę wzbogacenia i zubożenia, co uzasadnia roszczenie kondykcyjne. W doktrynie, odnosząc się do tego stanowiska, wyjaśniono przekonująco, że nie oznacza ono utraty całkowitego znaczenia ogólnych przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia, a w konsekwencji nie zwalnia ono dochodzącego roszczenia kondykcyjnego od wykazania w konkretnych okolicznościach sprawy wartości zubożenia i wzbogacenia w następstwie spełnienia nienależnego świadczenia. Poza tym istota problemu występującego w sprawie dotyczy innej kwestii prawnej, a mianowicie, który z podmiotów, tj. inwestor, czy generalny wykonawca wzbogacił się kosztem strony powodowej, bowiem w stosunkach wielopodmiotowych roszczenie kondykcyjne nie zawsze będzie uzasadnione pomiędzy spełniającym świadczenie i odbiorcą tego świadczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., II CSK 444/14 oraz z dnia 7 lipca 2017 r., V CSK 629/16 – niepublikowane). Wykładnia wskazanych w skardze przepisów prawa materialnego nie dotyczy tego problemu prawnego. Z tej też przyczyny nie jest ona przydatna dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej od orzeczenia opartego na ustaleniu Sądu drugiej instancji, że strona powodowa nie wykazała, iż spełnione przez nią świadczenie wzbogaciło generalnego wykonawcę, a nie inwestora.

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, na wniosek P. sp. z o.o. zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, 108 § 1 i 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 21 w zw. z § 15 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

kc

aj